Opłata pocztowa uiszczona gotówką. CENA GR. 25

NOWINY PODHALAŃSKIE

aktualne i niezależne czasopismo zdrojowiskowe i gospodarczo-społeczne

Nr. 5 | Nowy Sącz, dnia 30 marca 1939 | Rok V

Sprawa kredytów inwestycyjnych dla uzdrowisk.

Związek Uzdrowisk Polskich zwrócił się do czynników rządowych z projektem poprawki do wniesionego przez Ministra Skarbu do parlamentu projektu ustawy o obligacjach. Wniesione przez Zw. Uzdrowisk poprawki zmierzają do przyznania Funduszom Kuracyjnym w uzdrowiskach prawa emitowania obligacji z zastrzeżeniem jednak, aby uzyskane tą drogą sumy były używane wyłącznie na cele inwestycyjne.

Opierając się na poczynionych dotąd doświadczeniach projektodawcy twierdzą, że obligacje te, mając w publicznoprawnych dochodach Funduszu Kuracyjnego zapewnione oprocentowanie, jako też zabezpieczenie kapitału, znajdą niezawodnie nabywców i mogą być uplasowane na rynku kredytowym.

Z chwilą zrealizowania tego projektu czołowe uzdrowiska w Polsce będą mogły przeprowadzić zasadnicze inwestycje, konieczne obecnie w związku z nasileniem akcji propagandowej zagranicą. Wspomnieć należy, że w ciągu ostatnich lat uzdrowiska polskie wydały na inwestycje przeszło 50 milionów złotych.

Nastroje przedwyborcze w Nowym Sączu.

Zbliżający się z dnia na dzień, jakkolwiek jeszcze nie ogłoszony i z daty nieznany termin wyborów do Rady miejskiej, jest przedmiotem ogólnego zainteresowania. Odbywają się zebrania konwentykle, toczą się poufne pertraktacje pomiędzy poszczególnymi grupami, rozważane są najrozmaitsze możliwości, kompromisy, chociażby tylko częściowe w niektórych okręgach.

Nazewnątrz nie występuje jeszcze żadna partia. Poza stronnictwami politycznymi czynią także przygotowania do wyborów najrozmaitsze jednostki, mniej lub więcej znane ogółowi, pragnące w nadchodzących wyborach „się odegrać". Apetytów na mandaty radzieckie jest tak wiele, że gdyby skład rady miejskiej w Nowym Sączu powiększyć miano dziesięciokrotnie, tj. do 320 radnych, jeszczeby zostało wielu niezaspokojonych kandydatów.

Oczywiście dopiero po urzędowym ogłoszeniu wyborów i po podziału miasta na okręgi, sytuacja znacznie się przejaśni. Wedle wszelkiego prawdopodobieństwa wybory samorządowe w Nowym Sączu odbędą się z końcem maja 1939 roku.

—oo—

Sprostowanie.

Na podstawie art. 27 prawa prasowego proszę o zamieszczenie w najbliższym numerze „Nowin Podhalańskich" następujące sprostowania:

„Nie prawdą jest, jakoby barak miejskie przy ulicy Kolejowej w Nowym Sączu, służące na pomieszczenie biedniejszych rodzin robotniczych miały być zlikwidowane — natomiast prawdą jest, że Zarząd Miejski nie nosi się z zamiarem ich zlikwidowania i że będą nadal służyć swemu przeznaczeniu.

Nie prawdą jest, jakoby dom noclegowy, mieszczący się na terenie baraków, otwarty był dopiero przed dwoma miesiącami, natomiast prawdą jest, że otwarty on został w miesiącu maju 1937 roku po gruntownym zremontowaniu, rozszerzeniu i zaopatrzeniu w szereg urządzeń zdrowotnych i przystosowany wystarczająco do spełniania swoich zadań na okres wielu lat bez potrzeby rozszerzenia go kosztem baraków mieszkalnych.

Prezydent miasta
Mgr Stanisław Nowakowski.

Skład nowej Rady miejskiej w Jaśle.

W wyniku przeprowadzonych wyborów do Rady miejskiej w Jaśle wybrani zostali z poszczególnych grup społeczno-politycznych następujący radni: z OZN-u — pp. Leżoń, inż Zossel, mgr Mendys, Kuźniarski, mjr. Niewiadomski, inż. Majewski, dr Żelazny, Skrzypek i dyr. Drozd. Z Stronnictwa Narodowego: prof. Gajewski, mgr. Wachsmundzki, dr Zarytkiewicz, ks. Jakubczak, inż. Kokesz, mgr. Rysak, Karpiński i em dyr. Pyrek. Z P. P. S.: Kalita i Kurasiewicz. Z żydowskiego Bloku Zjednoczonego; dyr. Igler, dr Kaczkowski, dyr. Wistreich, Schauder i dr Spirer.

* * *

Mgr BARNAŚ WICESTAROSTĄ POWIATOWYM. Dotychczasowy sekretarz Rady Powiatowej w Jaśle p. mgr Zbigniew Barnaś mianowany został wicestarostą powiatowym.

Hotele i pensjonaty narzekają

na konkurencję domów turyst. i prywatnych kwater.

Ogłoszone zostały obecnie wnioski które uchwaliło niedawno doroczne walne zebranie członków naczelnej organizacji polskiego przemysłu hotelowego podczas swych obrad w Krakowie. Wnioski te zasługują na uwagę ze względu na to, iż stanowią zasadnicze postulaty hotelarstwa polskiego w chwili obecnej. Walne zebranie stwierdziło mianowicie, że istniejąca w miastach i uzdrowiskach domy turystyczne i schronienia winny być przeznaczone wyłącznie do lokowania zbiorowych wycieczek o charakterze turystycznym. Natomiast przyjmowanie przez powyższe instytucje jak to niestety ma miejsce, po cenach zniżonych poszczególnych turystów, przyjezdnych lub uczestników imprez o charakterze dochodowym, godzi wyraźnie w interesy przemysłu hotelowo-pensjonatowego i sprzeczne jest z założeniami, przyjętymi przy tworzeniu powyższych instytucji.

W dalszym ciągu uchwał stwierdzono m. in., iż mając na uwadze zwiększenie dopływu obcych walut do Polski i bezpieczeństwa kraju, koniecznym jest wprowadzenie przepisów, ograniczających możność zamieszkiwania w prywatnych mieszkaniach obcokrajowcom, przybywającym do Polski na czas nie dłuższy od tygodnia. Uciążliwe położenie przemysłu hotelowo - pensjonatowego wywołane nadmiernymi podatkami i brakiem długoterminowych kredytów inwestycyjnych powiększa się przez szerzące się nagminne odnajmowanie zarówno w miastach jak i w uzdrowiskach pokojów na dni w prywatnych mieszkaniach.

Duże znaczenie może mieć również uchwała, według których jednym z koniecznych środków zmierzających do podniesienia poziomu pensjonatów uzdrowiskowych w Polsce jest wprowadzenie zasady, iż osoby, prowadzące pensjonat w odnajętym budynku mogą otrzymać koncesję jedynie przy wykazaniu się posiadaniem umowy dzierżawnej zawartej na okres przynajmniej 3 lat.

Moratorium hipoteczne dla właścicieli domów nie będzie przedłużone

Związek zrzeszeń własności nieruchomej miejskiej zwrócił się do Rządu z memoriałem domagając się przedłużenia terminów zakreślonych przez ustawę z dnia 5 lutego 1938 r. o spłacie niektórych wierzytelności hipoecznych conajmniej o 4 lata, a więc terminu 31 grudnia 1939 r. do dnia 31 grudnia 1943 r., terminu zaś, do którego sąd na wniosek dłużnika mógł odroczyć zapłatę długu z rozłożeniem na raty na okres nie dłuższy niż do dnia 31 grudnia 1943 roku do 31 grudnia 1947 r.

Ponad to Związek domaga się podjęcia inicjatywy w kierunku wydania przez Ministerstwo Sprawiedliwości rozporządzenia wykonawczego, przewidzianego w art. 1 ustawy z dnia 5 lutego 1938 roku o ułatwieniach w zaciąganiu pożyczek w listach zastawnych.

Związek w memoriale uskarża się że dla własności nieruchomej miejskiej wytworzona została sytuacia wprost paradoksalna: obniżka komornego o 10 i 15 proc. twać ma do 11 maja 1940 r. a wygasać stopniowo do 1 lipca 1941 r. a tymczasem moratorium hipoteczne obowiązywać ma do 31 grudnia 1939 r. po którym to terminie własność nieruma miejska ma regulować bezapelacyjnie swe wielomilionowe zobowiązania hipoteczne. Można przewidywać, że nastąpi masowy powszechny run wierzycieli hipotecznych na właścicieli domów.

Wreszcie Związek zaznacza, że w przeciągu roku Ministerstwo Sprawiedliwości nie zdołało opracować i wydać rozporządzenia wykonawczego zapowiedzianego w art. 1 ustawy o ułatwieniach w zaciąganiu pożyczek w listach zastawnych, bez którego to rozporządzenia cała ustawa stała się fikcją papierową.

Zdołaliśmy stwierdzić, że wśród kół miarodajnych nie ma tendencyj do przedłużenia moratorium hiptecznego dla właścicieli domów.

STEFAN STEFAŃSKI (Sanok).

Muzeum Ziemi Sanockiej

(Dokończenie)

Całość robi dla oka miłe wrażenie zwłaszcza, że rzeźby są bardzo estetycznie porozmieszczane przy bardzo dobrym oświetleniu.

Wchodzimy z kolei do pierwszej sali. Tu z jednej strony na ścianach zawisły portrety wielu sławnych synów Sanockiej Ziemi, naprzeciw zaś piękne okazy starej broni. Są tu pancerze, krucice skałkowe i kabzlowe, broń biała, jest i jeden miecz. Całość wypełniają stare druki litografii poznańskiej, przedstawiające wojsko polskie z czasów Kościuszki i Powstania Listopadowego. W gablocie skrzy się wspaniały pas słucki.

Druga sala poświęcona jest pamiątkom miejskim. Znalazły tu pomieszczenie wszystkie prawie przywileje królewskie, nadawane miastu, począwszy od przywileju Kazimierza Wielkiego z r. 1366 którym król nadał Sanokowi prawo magdeburskie. Są też dokumenty i pamiątki Cechów Wielkich: sanockiego, brzozowskiego i Cechu Krawieckiego w Rymanowie. Uwagę zwraca dokument, zaopatrzony ośmioma na jedwabnych sznurach wiszącymi pieczęciami. To przywiiej biskupa przemyskiego Jana Karnkowskiego z roku 1530 dla Cechu Kowali w Sanoku, z pieczęciami wszystkich ówczesnych biskupów polskich. Obok dokumentów leżą ryngrafy cechowe, księgi i pieczęcie. W innej gablotce rozłożono wiele druków sanockich jak też i czasopism wychodzących w Sanoku w drugiej połowie w. XIX. Środek sali zajęły wykopaliska archeologiczne. Urny, narzędzia codziennego użytku, ozdoby kobiece, wszystko z czasów kultury łużyckiej. Na ścianach pod olbrzymim herbem miasta, przedstawiającym Orła Polskiego, Michała Archanioła i herb Sworzów, wiszą fotografie najpiękniejszych zabytków Sanoka i Ziemi Sanockiej.

Następna sala — to malarstwo ruskie i hafty kościelne. Malowidła tu zebrane pochodzą od XV — XVIII w. robione przeważnie na drzewie, zwykłymi nieraz farbami, przemawiają do nas swą prostotą niezwykłą, świadcząc równocześnie o wielkiej religijności ludu. Z haftów kościelnych zwracają uwagę dwa ornaty: jeden z początków XVII wieku, drugi, mieniący się złotem i srebrem, nowszy, ale tym ciekawszy, że własnoręcznie przez księdza staruszka wykonany jako dar dla kościoła w Tyrawie Wołoskiej.

Jest też w następnej sali i malarstwo łacińskie. Z płócien spoglądają na nas poważne i ascetyczne twarze świętych. Warto tu zwrócić uwagę na małą ale jakże ciekawą kolekcję obrazków na szkle.

W ostatniej sali znalazły pomieszczenie zbiory etnograficzne. Prawie cały komplet strojów Łemkowskich. Obok

Cała Polska subskrybuje pożyczkę na cele O. P. L.!

KOMUNIKAT
Wydziału Tow. Właścicieli Realności w Nowym Sączu

Właściciele nowo wybudowanych domów, z których płaci się podatek wodociągowy bez względu na to, czy korzystają z wody wodociągowej, czy nie. Zarząd Miejski, uwzględniwszy rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17. czerwca 1924 (Dz. U. R. P. Nr 51 poz. 523) na interwencję w tej sprawie T. W. R. potrąca od czynszów rocznych 6 procent tytułem podatku wodociągowego, płaconego przez właścicieli lokalów w myśl paragrafu 9-tym przepisów ustawy wodociągowej z dnia 20. VII. 1909. Nr 120 a od resztującej kwoty jako rzeczywistej podstawy wymiaru — będzie wymierzać podatek wodociągowy, kanałowy i za wywóz śmieci, oraz podatek drogowy w wysokości 3 i pół proc.

Dla orientacji zapodaje się przykład. Ktoś uzyskuje roczny czynsz z nowo wybudowanego domu łącznie z roczną wartością czynszową w kwocie 1000 zł od tej kwoty potrąca się 6 proc. tj. 60 złotych, a reszta 940 zł. stanowi rzeczywistą podstawę, od której 10 procent tytułem podatku wodociągowego i kanałowego i za wywóz śmieci należy się 94 zł.

Jeżeli nie ma kanału przy danym nowym domu, ani nie wywożą śmieci — to opłata wodociągowa w wysokości 6 proc. od 940 zł. wynosi kwotę 56·40 złotych.

Podatki drogowe od 940 złotych w wysokości 3 i pół procent wynosi kwotę 32,90 zł. rocznie. W ubiegłym roku nie potrącano 6 proc. od rocznego komornego i wartości czynszowej mieszkania właściciela.

Również uzgodnione rzeczywistą podstawą wymiaru podatku wodociągowego od starych domów. W ubiegłym roku Urząd Skarbowy złączył podstawę wymiaru podatku od nieruchomości z domów z podstawą wymiaru podatku od nieruchomości z ogródków, podwórz i parcel o powierzchni niżej 5.000 m. kw. a Zarząd Miejski mylnie odpisał złączoną podstawę wymiaru i od tej wymierzyć podatek wodociągowy za rok 1938-39. Wymiar taki był niczym nieuzasadniony, bo z parcel nie płaci się podatku wodociągowego. Dlatego delegaci Wydziału T. W. R. przedstawili Zarządowi Miejskiemu ten stan rzeczy i spowodowali, że na rok 1939. i w przyszłości podstawę wymiaru podatku od ogródków, podwórz i parcel o powierzchni niżej 5000 m. kw. odłączy się od podstawy wymiarów od domów i podatek wodociągowy będzie obliczony li tylko od podstawy wymiaru z domu i po odliczeniu 6 proc. tytułem podatku wodociągowego, o ile płaci się podatek wodociągowy z danej realności. Czekaliśmy na poparcie poruszonych spraw ze strony chrześcijańskiego Zrzeszenia Właścicieli Nieruchomości lecz bezskutecznie. Cieszymy się jednak, że nasze zachody przyniosą owocne korzyści członkom Chrześcijańskiego Zrzeszenia Właścicieli Nieruchomości.

Żywimy nadzieję, że teraz w obronie właścicieli realności przy zamierzaniu podniesienia dodatków samorządowych i opłat wodociągowych na projekt Wiceprezydenta JWP. mgra Krupy Chrześcijańskie Zrzeszenie intensywnie wystąpi i wspólnie podejmiemy skuteczne kroki, aby nie dopuścić do nałożenia większych ciężarów na barki właścicieli nieruchomości, którzy już upadają pod brzemieniem dotychczasowych świadczeń państwowych, samorządowych i społecznych.

W celu dokładnego zaznajomienia z zamierzeniami Zarządu Miejskiego w sprawie podniesienia dodatków samorządowych i podatku wodociągowego Wydział Właścicieli Realności zaprasza swoich członków na zebranie miesięczne które odbędzie się w niedzielę, dnia 2. kwietnia 1939. w sali przy ul. Jagiellońskiej z następującym porządkiem dziennym: 1) Sprawa podwyższenia dodatku samorządowego i podatku wodociągowego, 2) Nowa ordynacja wyborcza do Rady Miejskiej, 3) dyskusja nad referatem 4) Wnioski i zapytania.

Sprawy bardzo ważne, uprasza się o liczny udział Członków.

ZA WYDZIAŁ:

Erazm Rola — Sekretarz | Dr Fr. Janczy — Prezes

---

wyroby garncarskie z Mrzygłoda i wyroby z drzewa z powiatu brzozowskiego. W rogu sali duży warsztat tkacki z Olchowiec. Idziemy jeszcze do pracowni. Tu na warstacie pracy widzimy odczyszczany stary obraz i urządzany obecnie dział numizmatyczny w tych dniach znacznie powiększony dzięki ofiarności JWPana Barona Adama Gubrynowicza z Zagórza, który całą swą piękną kolekcję medali pamiątkowych ofiarował dla Muzeum. Muzeum posiada własną bibliotekę która liczy obecnie około 500 tomów. Jest też i archiwum.

Ażeby wyrobić sobie dokładny obraz całokształtu pracy w Muzeum zaglądamy do księgi wpływu, księgi głównej inwentarza i do kartoteki, gdzie każdy przedmiot zapisany i dokładnie opisany.

Wychodzimy z Muzeum pełni podziwu dla tak mrówczej i niezmordowanej pracy p. Kustosza i kilku młodych ludzi.

Gorlice.
W poszukiwaniu nowych źródeł nafty

Kilkanaście kilometrów na zachód od gorlickiego zagłębia naftowego w Bieśniku (powiat Gorlice) od kilku lat prowadzone są pionierskie wiercenia w poszukiwaniu ropy na kopalni „Ścibor" pod kierownictwem Jana Kosiby.

Ostatnio z głębokości 578 m. zaczęły się wydobywać silne gazy o wyraźnym zapachu ropy. Na miejsce przybył inżynier geolog dr Chlebowski z Krosna.

Dalsze wiercenia wyjaśnia niewątpliwie, jak daleko na zachód od Gorlic przedłużają się pokłady ropodajne.

Krosno.

RUCH INWESTYCYJNY w KROŚNIE. W Polskich Hutach Szkła w Krośnie nastąpił znaczny wzrost produkcji W związku z tym uruchomiono 4 piece hutnicze. W fabryce pracuje około 400 robotników.

Ponadto na skutek ocieplenia daje się zauważyć ożywienie w dziedzinie prac inwestycyjnych.

HOTEL BRISTOL w Krośni jest bezprzecznie najelegantszym i najwygodniejszym hotelem, znajdujący się w centrum miasta.

Sanok.

HOTEL WARSZAWSKI w Sanoku jest jedynym z nielicznych hoteli na Podhalu i Podkarpaciu, posiadających urządzenia odpowiadające w zupełności dzisiejszym wymogom. Hotel Warszawski posiada nie tylko pierwszorzędne pokoje, ale poszczycić się też może wzorową czystością i grzeczną obsługą.

KRONIKA

NOWY SĄCZ obchodził dzień imienin Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego bardzo uroczyście. W ramach tych uroczystości odbyły się nabożeństwa i akademie żałobne.

DZIEŃ IMIENIN Marszałka Edwarda Rydza-Śmigłego w Nowym Sączu był wyrazem serdecznego przywiązania do Naczelnego Wodza. W kościele parafialnym oraz w świątyniach in. wyznań odbyły się uroczyste nabożeństwa w obecności władz. Wieczorem odbyły się w świetlicach i stowarzyszeniach społecznych wieczornice.

RODZINA POLICYJNA w Nowym Sączu urządziła w dniu imienin Marszałka Józefa Piłsudskiego we własnej świetlicy uroczystą akademię żałobną, która wypadła niezwykle imponująco, Za tym podnieść wypada nadzwyczaj owocną działalność Rodziny Policyjnej w Nowym Sączu w szerzeniu oświaty i kultury w duchu państwowotwórczym.

AKCJA POMOCY ZIMOWEJ. Miejski Komitet Pomocy Zimowej w Nowym Sączu wydatkował w okresie ostatniej zimy na pomoc dla bezrobotnych przeszło 30000 zł. Ponad to bezrobotni otrzymali: 1040 ton węgla, 4325 kg. chleba, 361 kg. bułek. Udzielono również około 3000 porad lekarskich.

BUDOWA NOWYCH SZKÓŁ. Na Walnym Zebraniu Kół Tow. Popierania Budowy Szkół Publ. powiatu nowosądeckiego i limanowskiego uchwalono rozpocząć w roku bieżącym budowę nowych 12 szkół na terenie nowosądeckiego obwodu szkolnego.

ZMIANY NA POCZCIE. Długoletni naczelnik obwodowego urzędu pocztowego w Nowym Sączu p. Michalik przeszedł na własną prośbę w stan spoczynku. Dążył on stale do usprawnienia aparatu pocztowego wprowadzając cały szereg inowacji udogodniających interesantom korzystanie z urządzeń pocztowych. Za zasługi swe odznaczony został swego czasu krzyżem zasługi.

W miejsce jego mianowany został naczelnikiem urzędu p. mgr. Franciszek Sroka, dotychczasowy referandarz dyrekcji poczt w Krakowie, który objął już urzędowanie.

Zarząd Miejski w Nowym Sączu.

Nr. Czm. 19/39
Dotyczy warunków i sposobu wywozu śmieci z realności prywatnych.

Nowy Sącz, dnia 1 marca 1939 r.

Ogłoszenie!

Dla celów porządkowych, dotyczących utrzymania skrzynek na popiół śmieci domowe w myśl postanowień Rady miasta Nowego Sącza z dnia 11-go kwietnia 1929 r. na mocy § 31 ustawy gminnej, Zarząd Miejski przypomina, że do obowiązków właścicieli realności należy:

1) Używać skrzynek drewnianych o wymiarach: 50 x 50 cm. w otworze górnym, 40 x 40 cm. w dnie i wysokość 60 cm. zaopatrzonych w pokrywę. Skrzynia winna być wykonana z desek grubości 25 m/m, na narożach obita blachą. Nadto skrzynia winna być zaopatrzona w boczne uchwyty.

Zamiast skrzynek drewnianych mogą być używane skrzynie z blachy cynkowej, kształtu stożka ściętego, o wymiarach: górna średnica 50 cm. dolna 40 cm. i wysokość 60 cm. Nadto skrzynia winna być zaopatrzona w uchwyty.

2) Skrzynki należy umieszczać w podwórzu realności w miejscu łatwo dostępnym, na podłożach, o ile możności pod daszkiem dla ochrony przed gniciem i opadami atmosferycznymi.

3) Skrzynki należy zawsze utrzymywać w porządku, w tym celu należy je co pewien czas oczyścić. Skrzynki winny być zawsze nakryte, aby wiatr nie roznosił papierów i popiołu po podwórzu.

4) Nie należy w żadnym wypadku wrzucać do skrzyń przedmiotów stałych jak: ziemi, cegieł, kamieni, rumowiska, lodu i tp. Odpadki te obowiązany jest właściciel domu, względnie lokator usuwać własnym kosztem i wywozić na miejsce wskazane przez Zarząd Miejski.

Śmieci i odpadki, papiery, szmaty, słomę, kości, wióra i tp. należy o ile możności spalać w piecach kuchennych.

5) Skrzynki które skutkiem zużycia lub zepsucia stały się niezdatne do użytku, należy usunąć, a na ich miejsce wstawić nowe.

6) Na każde 7 — 8 pieców w realności winien właściciel domu zaopatrzyć się w jedną skrzynię.

7) Bramy domów względnie podworców winny być w dniach w których odbywa się wywóz śmieci otwarte najpóźniej o godz, 5·30 rano.

8) Wszyscy właściciele realności, podlegający przymusowi wywozu śmieci przez Miejski Zakład Czyszczenia Miasta, winni się zaopatrzyć w opisane wyżej skrzynki.

9) Nad przestrzeganiem powyższych przepisów czuwać będą organa miejskie.

10) Wszelkie przekroczenia przepisów niniejszego rozporządzenia karane będą grzywną do 50 złp. lub aresztu do dni 3-ch.

Prezydent miasta:
Mgr. Stanisław Nowakowski wr.

Za Komitet redakcyjny: T. W. R.: Erazm Rola.

Wydawca i redaktor: M. Lustig. „Drukarnia Podhalańska" w Nowym Sączu